

BOHUSLAV KLÍMA

NOVÉ EPIPALEOLITICKÉ STANOVIŠTĚ U HUSTOPEČÍ NA JIŽNÍ MORAVĚ

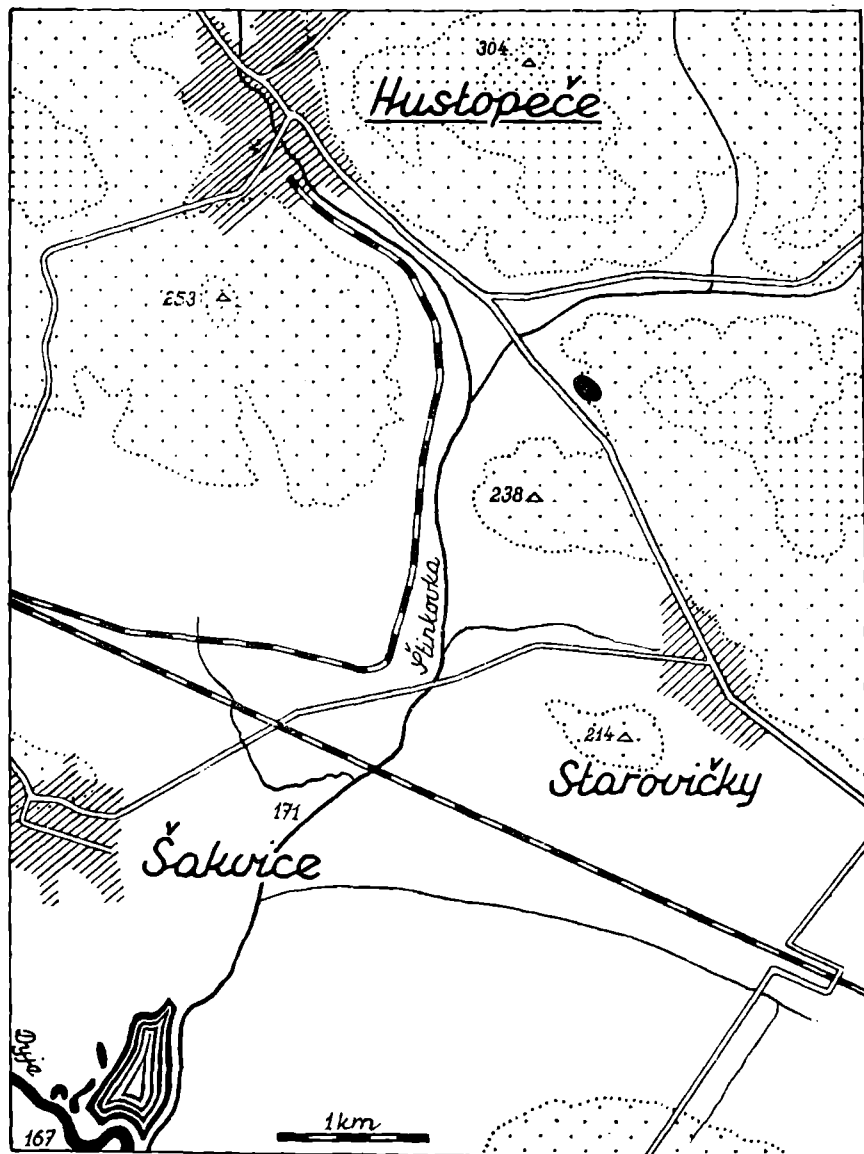
Při jedné ze služebních cest po výzkumech na jižní Moravě jsme společně s ředitelem Archeologického ústavu ČSAV doc. J. Poulíkem DrSc. prohlíželi v jarním období roku 1956 pole po východní straně státní silnice v úseku Hustopeče—Starovičky. Byla zde krátce před tím provedena hluboká orba a větší plochy se upravovaly pro výsadbu vinnice. Na povrchu se rýsovala sytější zbarvená místa půdy kontrastující ostře s prostorami písčitého, jindy zase více slinitého a podstatně světlejší zbarveného podloží, které se pojednou stalo součástí ornice. Výsledek průzkumné pochůzky napověděl, že ve vyšších místech blíže ke Starovičkám lze pozorovat stopy pravěkého osídlení, které však podle málo typických drobných střepů nebylo možno přesněji určit. Leč tmavé skvrny půdy nevymezovaly pravěké objekty, nýbrž jen různé proudy splachované černozemní ornice. Na níže položeném malém hřbetu jsme zato zdvihli několik kusů pozoruhodných štípaných kamenných nástrojů s jemným povlakem bělavé patiny. Celkovým vzhledem, drobnými rozměry i typologickými znaky vyvolávaly hned na poprvé dojem zvláštního celku, který se vymyká běžným sběrům na povrchových sídlišťích prvobytných lovců paleolitických i kamenným industriím ze sídlišť nejstarších zemědělců v neolitu. V průběhu dalších let jsem se příležitostně na nalezišti častěji zastavoval a procházel jsem i jeho širší okolí. Zdvihl jsem zpravidla spíše jen ojedinělé předměty v omezeném prostoru, mimo jeho rozsah jsem pátral bezúspěšně. Výsledkem sběrů se stala menší kolekce kamenné štípané industrie, jejíž význam spočívá v tom, že zasahuje do problematiky závěrečné fáze paleolitického osídlení, tedy do období přechodu neproduktivního hospodářství v hospodářství výrobní, jež pro svou důležitost ve vývoji společnosti naplňovalo v minulých letech zvláštní úkol celostátního výzkumného plánu naší archeologie.

*

Naleziště leží na úpatí nejzazších jihozápadních výběžků Ždánského lesa s dobrým rozhledem po celé spodní části Dyjskosvrateckého úvalu a se zajímavým bočním obrazem Pavlovských vrchů, které dominují širé krajině na protějším břehu řeky. Prostírá se na malém, protáhlém hřbetu, který vybíhá ve výšce vrstevnice 200 metrů do malého údolí potoka Štinkavky při jeho ústí do prostorné nížiny, v níž odevzdává své vody Dyji (obr. 1). Stanoviště má velmi příznivou polohu právě nad místem, kde Štinkavka přijímá od východu menší potok a kde se údolí rozvětňuje. Třetihorní slinité vrstvy vytvářejí kolem potoka zamokřené prostředí a je velmi pravděpodobné, že někdy dříve existovala v těchto místech i souvislejší hladina přirozené vodní nádrže. Tato okolnost by měla pro založení sídliště právě v těchto místech značný význam.

Nálezy samy jsou roztroušeny na poměrně malé ploše 40×15 metrů v písčité půdě vzniklé na podkladě zvětralin pískovců a hustopečských slínů (paleogen),

jež skládají tuto část Ždánského lesa. Hluboká orba do úrovně až 70 cm pod povrch porušila ovšem původní uložení nálezů a vyloučila možnost podrobnějšího studia jejich stratigrafických úložných poměrů. Napověděla však, že zvětralinyv pleisto-



Obr. 1. Situační náčrt epipaleolitického stanoviště u Hustopečel na jižní Moravě. — Situationskarte der epipaläolithischen Fundstelle bei Hustopeče in Südmähren.

cenní plášť dosahoval jen minimální mocnosti a že ho vytvářel v podstatě jen povrchový půdní komplex, vyvinutý zřejmě bez větší účasti sprašového materiálu.

Všechny dosud zde získané předměty lze snad pokládat za jeden celek. Hovoří pro to již sama skutečnost, že byly soustředěny všechny na poměrně malé ploše. Kromě toho se zde nevyskytly žádné nálezy jiného druhu, které by naznačovaly odlišné vztahy a souvislosti než podává uvedené již zařazení. Přesto však nelze vyloučit možnost, že v kolekcii mohou být přimíšeny, jako vždy u povrchových sběrů, cizí prvky. Takovými by mohly v tom případě být snad jen některé ojedinělé předměty, které neprozrazují odumírání povrchové vrstvy kamenné suroviny v bělavou patinu, nebo některý typologicky vyjímečný tvar.

Celá sbírka není opravdu početná a obsahuje zatím jen 43 předmětů, z nichž převážná část je vyobrazena. Již z tohoto důvodu upustíme proto od podrobného rozvádění popisné části a provedeme jen její typologický přehledný rozbor. Souhrnně lze předeslat, že je to industrie zvláštního charakteru, je vysloveně drobnotvará a to ve všech typech. Je upravená na menších, málo pravidelných úštěpech a z nevelkých, ale i z útlých čepelí. Podle tohoto hlediska jsou též sestaveny jednotlivé předměty na připojených tabulkách.

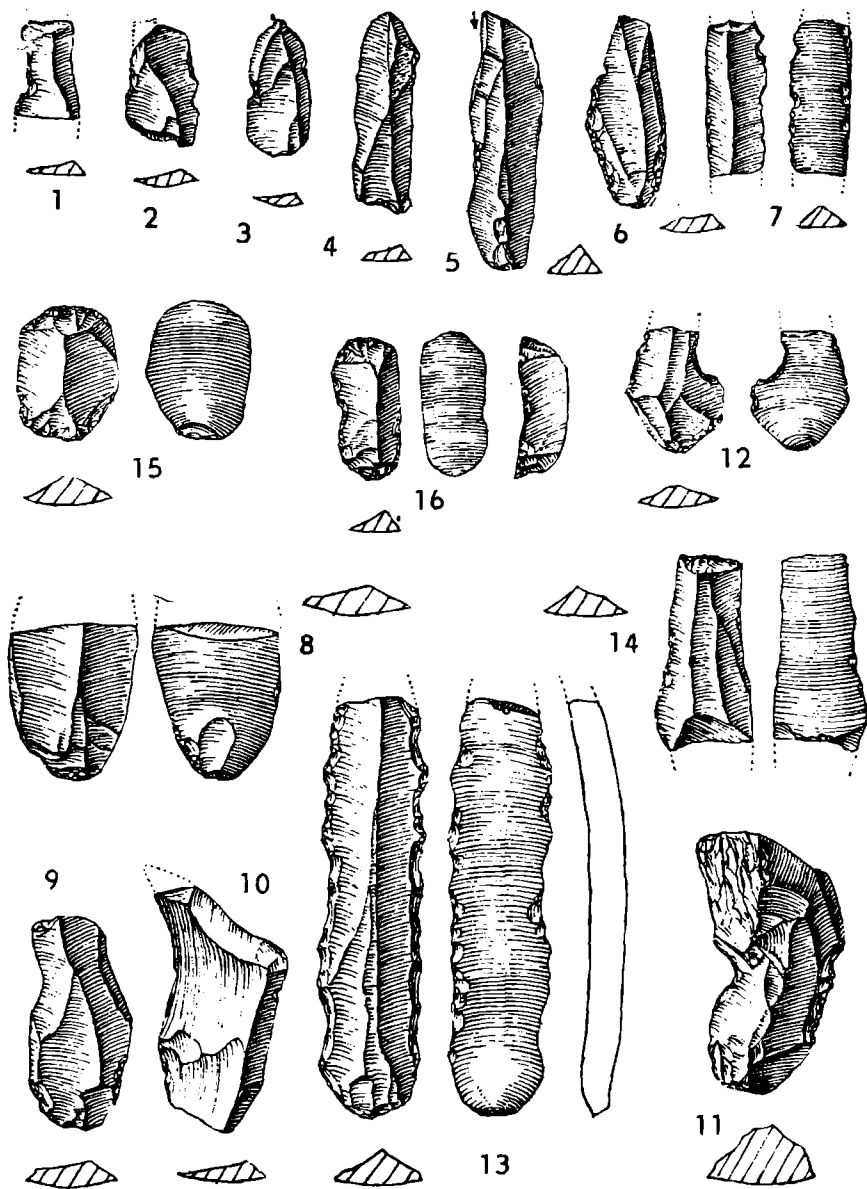
Čepelovitá výroba (obr. 2) převažuje, a to zvláště pro přítomnost řady malých čepek, mezi nimiž jsou i čepelky útlých a pravidelných forem (1–5), prováděných zpravidla jen místní retuší. Platí to i pro poněkud větší čepelovité úštěpy různých tvarů (8–10), nebo odrážených se hrany jádra (11). Pečlivější úpravu můžeme pozorovat jen na obou stranách spodní části drobné čepelky, která jakoby tvořila přechod k čepelkám s obitým bokem (6). Jen v jediném případě je na těchto drobných exemplářích zastoupeno souvislejší opracování v podobě velmi jemné, téměř perličkovité retuše po celé pravé hraně s břišní strany (7). Jiné podoby je úprava pravé hrany čepelky, kterou je nutno zařadit k vrubovitým čepelkám s obitým bokem (12). Je to typ, který se vyskytuje častěji na sídlitích gravettienu. Ve stejném prostředí bychom hledali již pro samotný velmi pěkný a pravidelný tvar větší útlou čepel s odlomeným vrcholem a s oboustrannou souvislou retuší (13), zastupující kategorii nožů. K takovému srovnání nás opravňuje též strmější okrajová retuše, která je vedena poněkud zvláštním způsobem v širších otevřených vrubech tak, že by mohl být předmět zařazen dokonce i k typu zoubkovaných čepelí.

Z drobných čepelovitých tvarů byla připravena také škrabadla. Větším exemplářem je přelomené škrabadlo na útlé čepeli (14), které připomíná příčně retušovanou čepel. Jeho hlavice je však vyšší a vykazuje zřetelné znaky škrabadlovité úpravy. Další dva kusy jsou v tomto směru přesvědčivější. Prvý je případ malého škrabadla pravidelného tvaru s obloukovitou hlavicí, které se hlásí k typu nehtovitých škrabadel (15), druhé je malé, skutečně mikrolitické škrabadlo dvojitě (16).

Druhá tabulka (obr. 3) předvádí méně početnou výrobu úštěpovou. Jsou to zase drobné úštěpy různých tvarů, téměř všechny alespoň s místní jemnou retuší, nebo i se souvislejším opracováním po celé hraně (17–23). Na úštěpových základech vznikla druhá početnější zastoupená skupina nástrojů — vrtáky. Patří k nim plochý čepelovitý úštěp vybihající bočně v ostrý a jemně retušovaný hrot vrtáku (25), nepravidelný úštěp, jehož terminální vrubovitá úprava podmiňuje vznik výběžku s možností funkce vrtáku (26) a konečně přelomený silnější vrták se zřetelnou a pečlivou úpravou širšího funkčního hrotu (27). Poněkud výjimečným je nejen v této řadě, ale v celém souboru vůbec masivní exemplář na větším úštěpu (28), který patří ke skupině ozubů (Zinken) a který bychom očekávali podle jeho celkového vzhledu spíše až v kamenných industriích mladších epoch. Z drobného úštěpu vznikl i odštěpovač (29), doplňující dobře celkový rámec souboru.

Mezi jádrovitými předměty (obr. 4) vystupuje do popředí především zřetelné jádrovité škrabadlo s vyklenutou a pečlivě upravenou funkční hranou (30). Méně výrazné je klínové rydlo na zlomku jádra (31), zastupující s náznamem rydlovitého úhozu na útlé čepelce (5) tuto důležitou kategorii nástrojů v celé sbírce. Na masivních úštěpech byla připravena konečně i drásadla. Prvé na zlomku se hrany jádra (32), druhé na jádru se zachovalou kúrou hlízy (33). Řadu uzavírají dvě malá jádra (34 a 35). Svědčí spolu s několika nevyobrazenými zlomky o tom, že předměty byly raženy z hlíz a upravovány dále v nástroje také přímo na místě. Opačně ovšem zase nelze slučovat tak nepatrné množství předmětů kamenné výroby i po letech soustavných, avšak málo uspokojivých sběrů s představou po delší dobu obydlého sídlště.

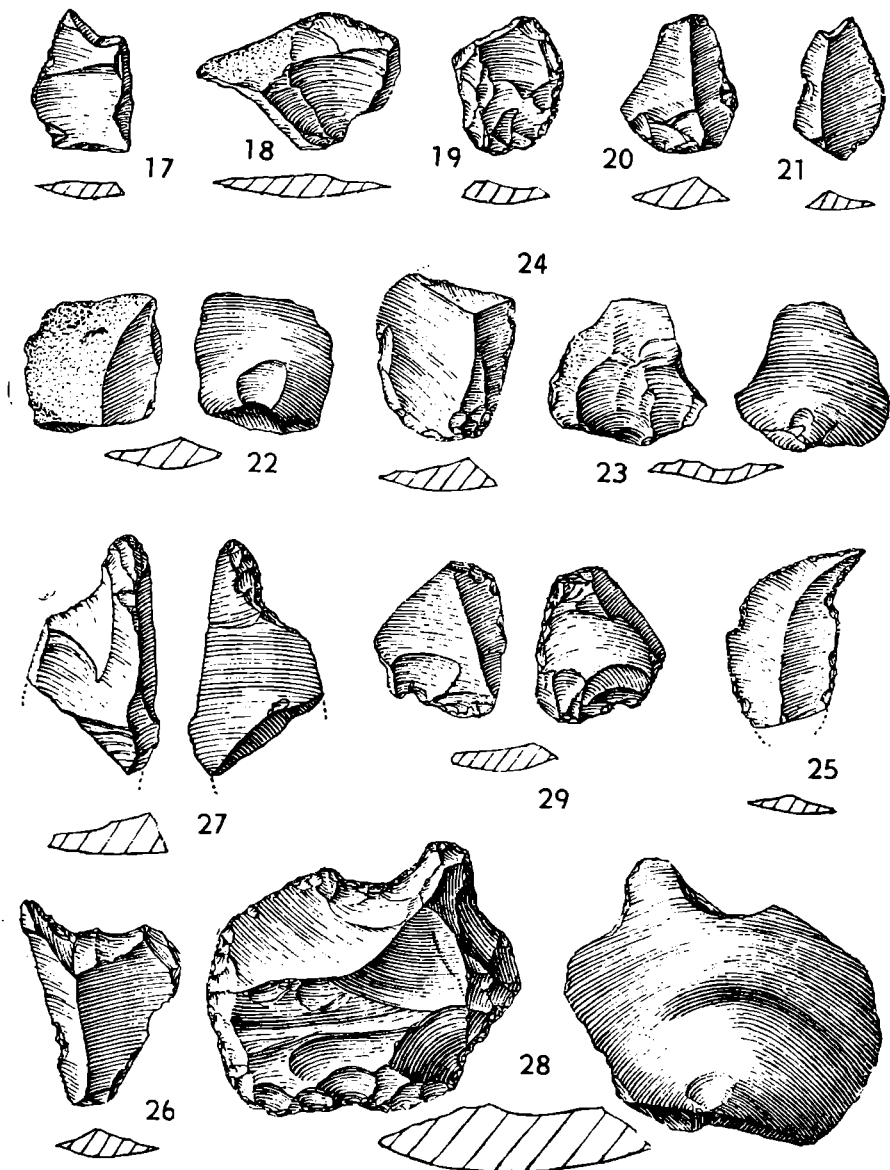
Stav zachovalosti nálezů není dobrý a nenasvědčuje tomu, že by snad artefakty ležely původně až pod orníci. Naopak. Stopy rzi na některých z nich poukazují na častější styk se železnými předměty při obdělávání půdy a také značná fragmentárnost napovídá, že alespoň podstatná



Obr. 2. Epipaleolitická industrie od Hustopečí. Čepel (1—13) a škrabadla (14—16). — Epipaläolithische Steinindustrie von Hustopeče. Klingen (1—13) und Kratzer (14—16).

jejich část byla vystavena rušivým zásahům. Jen jediný přepálený zlomek dokládá existenci ohniště na sídlišti.

Materiál, který byl vyhledáván k výrobě popsané industrie pochází téměř všechen



Obr. 3. Epipaleolitická industrie od Hustopečí. Ústěpy (17–23), vrtáky (24–28) a odštěpovač (29). — Epipaläolithische Steinindustrie von Hustopeče. Abschläge (17–23), Bohrer (24–28) und Abspalter (29).

z místních terasových šterků. Svědčí o tom častěji zachovaná kůra valounů na několika předmětech. Jsou to různé druhy jurských rohovců moravského původu, převážně šedavých barev, někdy čistější, jindy více zrnitých i matných, častěji s kůrou původního valounu nebo surovinové hlízy. Od nich se odlišují jen tři světlejší šedavě okrové rohovce (7, 12, 17), na nichž jsou stopy patinování velmi mizivé, a pak pět předmětů (13, 14, 23, 25), jejichž surovina je kvalitnější a podobá se severskému pazourku.

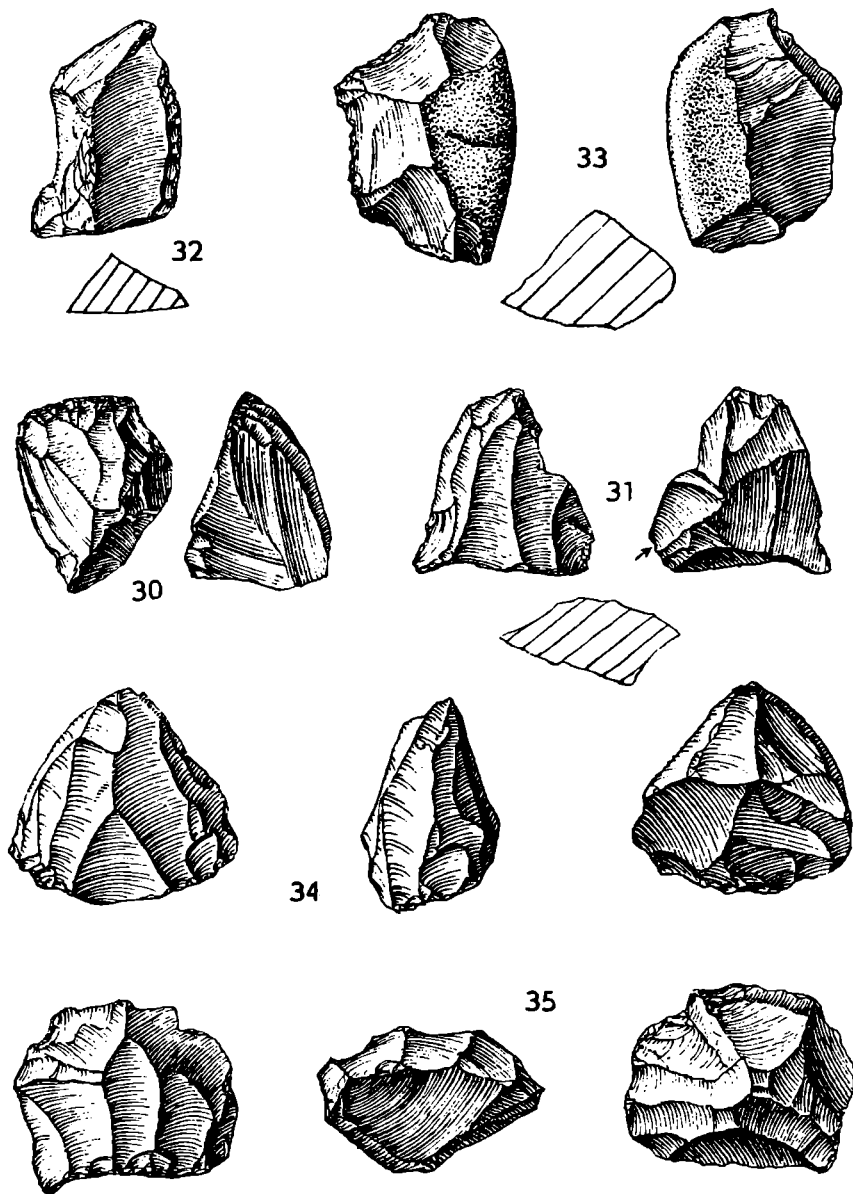
Stupeň odumírání kamenné suroviny je jen málo pokročilý. Téměř všechny rohovcové a pazourkové artefakty pokrývá na jejich povrchu slabá šedavě bílá patina. Silnějšího mléčně bělavého zbarvení, jaké známe u většiny mladopaleolitických industrií, dosahuje jen v několika málo případech. Častěji nabývá podoby skvrn nebo jemného povlaku a zmatnění suroviny. I když patinace není a nemůže být, zvláště pro přímou závislost na chemismu úložných podmínek, spolehlivým znakem stáří štípaných kamenných industrií, přece jen vede na podkladě dosavadních zkušeností k vytvoření určitého předpokladu o jejich rámcovém zařazení chronologickém. Tyto poznatky pak v našem případě napovídají, že sbírka se odlišuje jako celek od běžných mladopaleolitických souborů, že však na druhé straně je rozhodně starobylější než kamenná výroba neolitická a mesolitická.

Naznačené hledisko potvrzuje i rozbor typologický. Naše úvahy však v tomto směru při hodnocení tak malého souboru mohou mít jen značně omezenou platnost, neboť další výsledky pokračujícího průzkumu je mohou i podstatněji pozměnit. Omezíme se proto na nejnutnější konstatování. Zásadně lze říci, že kolekce jako celek nevybočuje nijak podstatně z obvyklého rámce tvarů mladopaleolitických industrií a obsahuje všechny hlavní druhy jejich nástrojů kromě hrotů. Z těch není zastoupen ani jediný, ač by pro posouzení kulturní příslušnosti byl velmi důležitý. Nedovídáme se tedy zatím nic o druhu těch nejpodstatnějších nástrojů studované epochy — o loveckých zbraních. Na sídlišťích se ostatně takové předměty ovšem neuplatňovaly a chybějí proto častěji. Dále je možno upozornit na nedostatek typických čepelí, pravých nožů, a konečně i na to, že postrádáme kombinované nástroje a dokonalejší formy rydel. Z jejich pestré variační šíře v předchozím gravettieniu a magdalénieniu se zde již nic nezachovalo a zůstaly jen velmi jednoduché exempláře rydel klínových. Proti tomu vystupuje veliká převaha škrabadel a vrtáků.

Nejlépe vystihuje vzájemné poměrné zastoupení různých typů v celku připojená tabulka, sestavená podle potřeb statistické metody (D. de Sonneville-Bordes a J. Perrot 1953, B. Klíma 1956). Další podrobnější rozvádění typologického rozboru sbírky by nevedlo z výše uvedených již důvodů k vážným závěrům. Omezíme se proto na zjištění, že v grafickém vyjádření statistické metody poskytuje naše kolekce křivku velmi blízkou epipaleolitické industrii ze stanice u Tišnova (B. Klíma 1963) (obr. 5) a snad i některých stanic zahraničních (Rakousko, Maďarsko). S takovými sbírkami kamenných nástrojů máme však zatím jen malé zkušenosti.

Jejich společným charakteristickým rysem je nápadná drobnotvarost ve všech typologických řadách, která se projeví zvláště výrazně, vyjádříme-li průměrné rozměry předmětů. Tyto údaje ovšem nemají zastupovat hodnoty statistické metody metrické, jak ji rozpracoval zvláště A. Bohmers. Pro naši sbírku činí průměrná délka 29 mm, šířka 17,5 mm a síla 5,5 mm. I když tendence k mikrolitičnosti je kromě hrubotvarých celků, jako je na příklad campignien, všeobecným rysem v pozdních fázích vývoje mladopaleolitických a mezolitických industrií, přece jen taková důsledná drobnotvarost ve všech druzích nástrojů vede k představě industrií mezolitických. Dopustili bychom se však řady nepřesností, kdybychom při klasifikaci

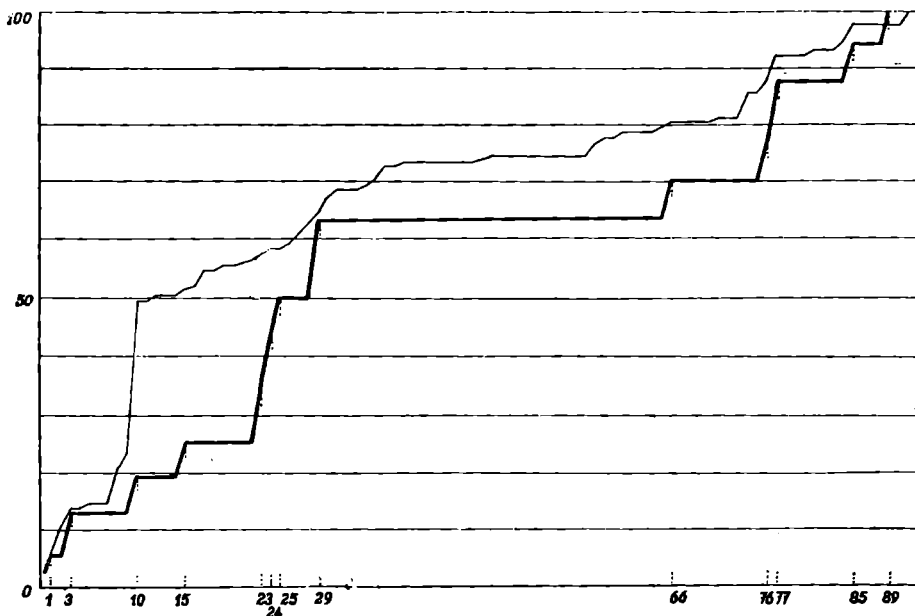
nástrojů postupovali snad podle listiny typů mezolitických souborů (G. Laplace-Jauretsche 1954). Zvláště drobné nehtovité škrabadlo a druhé vysloveně mikrolitické dvojité škrabadlo mohou být sice pokládány dokonce za vůdčí typ mezolitických



Obr. 4. Epipaleolitická industrie od Hustopečí. Jádrové škrabadlo (30), rydlo (31), drásadla (32, 33) a jádra (34, 35). — Epipaläolithische Steinindustrie von Hustopeč. Nukleuskratzer (30), Stichel (31), Schaber (32, 33) und Kernsteine (34, 35).

skupin (tardenoisien), ale další důležitý znak tohoto období — snaha po geometricky pravidelné formě — ten se zde zatím neprojevuje.

K ucelenému typologickému pohledu zbývá zmínit vztahy k mladším, neolitickým industriím, pokud ovšem můžeme posoudit jejich pravou tvarovou náplň na podkladě poměrně málo známého jejich obrazu (S. Vencl 1960). Našli bychom v nich snad



Obr. 5. Hromadný graf epipaleolitické industrie od Hustopeče (silná linie) ve srovnání s industrií z Tišnova (slabá linie). — Gesamtgraf der epipaläolithischen Steinindustrie von Hustopeče (breitere Linie) mit der Industrie aus Tišnov (feine Linie).

období pro vrták na silném ústěpu (28), velkou čepel (13) a na sídlišťích s nejstarší volutovou keramikou i pro nehtovité škrabadlo (15) a drobné čepelky (R. Tichý 1962), tedy v jednotlivostech, ale soubor jako celek se od představ neolitických štípaných kamenných industrií vzdaluje. Nejsou zde také ani naznačeny charakteristické znaky odštěpovací techniky neolitických nástrojů (B. Klíma 1963a).

I když podobné industrie a sídliště se u nás objevují zatím jen velmi vzácně, přece jen získáváme i o nich postupně první informace. Ty ukazují, že to nejsou již ony trvalé stanice prvobytných lovců gravettienu se specializovaným lovem na velkou zvěř, zvláště mamuty, jak jsme je poznali v blízkých sprašových oblastech pod Pavlovskými vrchy, ani tábořiště nositelů magdalénienu v našich jeskyních. Zjišťujeme zde stanoviště nového typu — v otevřené krajině v blízkosti řek a vodních nádrží, která zakládali zřejmě lovcí drobnější zvěře, ptáků a ryb, a současně i sběrači rostlinné potravy v příznivějším již přírodním prostředí než bylo chladné období předchozí.

Nové naleziště u Hustopeče můžeme tedy řadit k památníkům typu Štrambersk (B. Klíma 1962), jeskyně Tři voli v Čechách (F. Prošek 1958), Tišnov (B. Klíma 1963) a patrně ještě k dalším i na jižní Moravě (Příbice, B. Klíma 1958, K. Valoch 1959;

Smolín, K. Valoch 1962), jimiž se v posledních letech věnovala soustředěná pozornost a která označujeme pomocně za epipaleolitická, jindy za nejstarší fázi mezolitu (K. Žebera 1958), či za samostatnou skupinu azilienu, zúženou již dříve L. Zotzem (1941) v Čechách na pojem otavienu.

Nové důležité poznatky přinesl k této problematice výzkum, který právě uzavřel L. Vértes u obce Szekszárd-Pálank (1962). Poskytl mu nejen početnou kamennou industrii, velmi podobnou naší, ale i řadu nálezových okolností, pro něž hledá analogie hlavně ve východních oblastech na stanici Borševo 2, Molodova 5, Vladimírovka (hlavní vrstva), Vermitka 2, Marianovka a d., ale i na řadě stanovišť v okolních zemích. Toto nové naleziště je důležité zejména tím, že poskytlo poznatky stratigrafické a jiné, které dokreslují přírodní rámec studovaného období, a dokonce i uhlíky po dřevu s možností absolutního datování radiokarbonovou metodou. Rozbor provedl Fyzikální ústav university v Heidelbergu s výsledkem $10\ 350 \pm 500$, tj. tedy 8400 ± 500 let před n. l. Toto datum odpovídá kulturní skupině Ahrensburgienu v severních oblastech a klimatickému období posledního ochlazení (mladému dryasu).

Tímto zjištěním nás uvádí L. Vértes zcela jednoznačně do období velmi významného a složitého, které je v současné době předmětem širších úvah (R. J. Braidwood a G. R. Willey 1962). Zvláště obtížné se zdají být otázky původu studovaných industrií, těchto drobných a prostých nálezů, pro rozvoj výrobních sil a vývoj společnosti v následujícím období velmi zajímavých. Někteří autoři vidí jejich kořeny ve vyznívajícím gravettieniu, jak se to zatím jeví i nám, jiní zase ve skupinách pozdního magdalénieniu, jehož vývoj v severněji položených oblastech byl rovněž značně členitý (J. Verheyeweghen a P. Spitaels 1962) a který i v našich krajinách měl patrně své pokračování. Této skutečnosti by nasvědčovaly snad zase výsledky prvních výzkumů, které provádí K. Valoch a Moravské museum v jeskyni Kůlně.

Spolu s ostatními jmenovanými nalezišti dokazuje tedy nové epipaleolitické stanoviště u Hustopečí, že i jižní Morava byla již osídlena v době, která byla ještě do nedávna prohlašována za hiatus ve vývoji osídlovacích procesů našich zemí. Prozatímni jeho nálezy nejsou však natolik významné, aby nabízely možnosti širších závěrů a určitého zevšeobecnění získaných poznatků.

Tabulka

Seznam typů kamenných nástrojů podle statistické metody (D. Sonneville-Bordes a J. Perrot (1953))

Číslo typů	Druh nástrojů	Počet	%
1, 3, 10, 15	škrabadla	4	25
23, 24, 25	vrtáky a ozub (Zinke)	4	25
29	rydla klínová boční	2	12,5
66	nože (čepel s oboustrannou retuší)	1	6,25
76	odštěpovač	1	6,25
77	drásadla	2	12,5
85	čepelka s otupeným bokem	1	6,25
89	vrubovitá čepelka s otupeným bokem	1	6,25
Celkem vlastních nástrojů		16	100,00

LITERATURA

Braidwood R. J. a Willey G. R. (1962): Courses toward urban life, Viking Fund Publikations in Anthropology No. 32, Wenner-Gren Foundation New York.

Klíma B. (1956): Statistická metoda, pomůcka při hodnocení paleolitických kamenných industrií. PA XLVII. Praha.

Klíma B. (1958): Nové paleolitické stanoviště u Přibic. Přehled výzkumů 1957, Archeologický ústav ČSAV Brno.

Klíma B. (1963): Epipaleolitická kamenná industrie z Tišnova. Anthropozoikum I. Praha.

Klíma B. (1963a): Příspěvek k poznání neolitické štípané kamenné industrie. Sborník II (Vildomcův), Archeologický ústav ČSAV Brno.

Laplace-Jaureiche G. (1954): Application des méthodes statistiques à l'étude du Mésolithique. Bull. Soc. Préhist. Franc. LI.

Sonneville-Bordes D. de a J. Perrot (1953): Essai d'adaptation des méthodes statistiques au Paléolithique supérieur. Bull. Soc. Préhist. Franc. L.

Tichý R. (1962): Osídlení s volutovou keramikou na Moravě. PA LIII. Praha.

Valoch K. (1959): Mesolitické sídliště v Přibicích na jižní Moravě. Acta Musei Moraviae XLIV.

Valoch K. (1962): Význam mezolitického sídliště ve Smolíně u Pohořelic na jižní Moravě. Referáty o pracovních výsledcích čl. archeologů za r. 1961, Smolnice.

Vencl Sl. (1960): Kamenné nástroje prvních zemědělců ve střední Evropě. Acta Musei Nationalis Pragae, A-XIV, 1-2.

Verheyeweghen J. a Spitaels P. (1962): Le Paléolithique supérieur en Belgique. Helinium II, 3.

Vértes L. (1962): Die Ausgrabungen in Szekszárd-Pálank und die archäologischen Funde. Świątowitz XXIV, Warszawa.

Zotz L. (1941): Die Wottawa-Zivilisation, das erste Mesolithikum in Böhmen. NfDV 17.

Zebera K. (1958): Československo ve starší době kamenné, Praha.

НОВОЕ МЕСТО ЭПИПАЛЕОЛИТИЧЕСКИХ НАХОДОК ВБЛИЗИ Г. ГУСТОПЕЧЕ В ЮЖНОЙ МОРАВИИ

К юго-востоку от г. Густопече (район Бржецлав) в период с 1956 г. путем сбора после зяблевой вспашки на небольшом возвышенном месте, расположенном вдоль главного шоссе, были найдены палеолитические каменные орудия особого характера. Коллекция немногочисленна (34 предмета), так что пока можно сделать лишь очень ограниченные заключения. Во всех типологических рядах она характеризуется маленькими и геометрически неправильными формами. Она содержит главные типы эппалеолитических каменных орудий и довольно несовершенные резцы. Нет в ней, правда, острий, сравнительно больших клинков и комбинированных орудий. Почти все предметы патинированы; более толстый слой патины появляется очень редко. По форме и технике производства найденные предметы нельзя относить к неолитическим орудиям. Все эти предметы можно, таким образом, отнести к тем археологическим находкам, которые мы пока обозначаем эппалеолитическими и на основании которых мы можем судить о стоянках первобытных охотников мелких зверей, рыб и птиц и сборщиков растительной пищи в более благоприятных условиях преимущественно на берегах ручьев и рек (пещера „Три воли“, Штрамберг, Тишов, Пржибице и т. д.). Большой вклад в изучение этого очень мало известного до сих пор поселения и его природы (ранний дриас) принесло последнее исследование Л. Вертеша недалеко с. Сексард-Планк, произведенное радиоуглеродным методом и датированное 8.400 ± 500 годами до н. э. Находки у г. Густопече доказывают существование поселений в южной Моравии также в приведенный период, но они не дают нам возможности сделать на этом основании более широкие выводы.

(Перевел Иржи Бронец)

EINE NEUE EPIPALÄOLITHISCHE FUNDSTELLE BEI HUSTOPEČE IN SÜDMÄHREN

Südöstlich der Stadt Hustopeče (Bezirk Břeclav) in Südmähren wurde durch Lesefunde auf der Oberfläche einer länglichen Anhöhe entlang der Staatstrasse eine Kollektion von Feuersteinindustrie eines eigentümlichen Charakters gewonnen. Sie ist nicht zahlreich (34 Stück) und stellt eine kleinförmige Industrie ohne Tendenzen zur geometrischen Regelmässigkeit dar.

Sie beinhaltet alle Haupttypen von spätpaläolithischen Geräten ausser Spitzen, grösseren Klingen, kombinierten Geräten und inklusive primitiver Stacheln. Sie unterscheidet sich durch den Formeninhalt sowie durch die Erzeugungstechnik von der neolithischen Steinindustrie. Wegen der Ähnlichkeit der Funde kann man die Fundstelle zu den epipaläolithischen Raststätten einordnen (Dreiochsenhöhle, Štramberk, Tišnov, Přibice u. a.), die wir im günstigen Naturmilieu als Ansiedlungen der urgemeinschaftlichen Jäger von Kleinwildtieren, Fischen und Vögeln und der Sammler von Pflanzennahrung in letzten Jahren entdeckt haben. Wichtige Ergebnisse zur Erkenntnis dieser Periode, ihrer Lebensbedingungen und ihres Naturrahmen (jüngere Dryaszeit) hat zuletzt die Erforschung von Szekszárd-Pálank von L. Vértes gebracht, die durch die C-14 Datierungsmethode in die Zeit von 8.400 \pm 500 vor der Zeitwende fällt. Die bisherigen Funde bei Hustopeče belegen zwar die Besiedlung von Südmähren zu dieser Epoche, bieten aber keine andere Möglichkeit um weitgehende Schlüsse zu ziehen.

